

מקצועות חובה - שנה א'1

* מועדי הבחינות מפורטים בטבלת לוח הבחינות בהמשך הידיעון.

100.1045.א.0X	תולדות הרעיון המדיני	2 ש"ס	2 נ'	סמ' א'
	ד"ר אסף שמיס	קב' 1:	יום ד'	14-16
		קב' 2:	יום ד'	12-14

נרשמים לקורס דרך מדעי הרוח- דרך הרוח 100.1045 (הקורס מהווה 2 נקודות במסגרת הקורסים בדרך הרוח).

הקורס נועד להכיר לסטודנטים את מסורת המחשבה המדינית מראשיתה בימי יוון העתיקה ועד ימינו. במרכז הקורס נלמד על סוגיות ליבה העומדות ביסוד המחשבה המדינית מקדמת דנא ביניהן: מהו צדק? מהו חוק? מהו הסדר המדיני הטוב? כיצד ניתן לאזן בין זכויות הפרט לשלטון החוק? ומהם ערכי היסוד של המשטר הדמוקרטי? במהלך הקורס נסקור כיצד הטקסטים הקאנוניים של המחשבה הפוליטית המערבית התמודדו עם שאלות אלה ואחרות. הקורס בנוי משלושה אשכולות על פי חלוקה כרונולוגית: מחשבה מדינית קלאסית, מחשבה מדינית מודרנית ומחשבה מדינית במאה העשרים. מטרת הקורס היא להכשיר את הסטודנטים לפתח הבנה מורכבת של מושגי יסוד שגורים בשיח הפוליטי והמשפטי. כמו כן, הקורס יקנה לסטודנטים כלים תיאורטיים וידע היסטורי אשר יסייעו להם לנתח באופן אנליטי וביקורתי סוגיות יסוד המצויות בממשק שבין פוליטיקה למשפט.

מרכיבי ציון: בחינה מסכמת שמשקלה 100%.

250.1010.ב.0X	תורת המשפט	4 ש"ס	4 נ'	סמ' ב'
	ד"ר תמי הראל בן שחר	קב' 1:	יום א'	12-14
			יום ד'	14-16
		קב' 2:	יום א'	14-16
			יום ד'	10-12

תורת המשפט איננה ענף של המשפט, אלא חקירה אודות המשפט עצמו כמערכת נורמטיבית וחברתית. השאלות שבמוקד, לפיכך, אינן מה אומר המשפט בנושא כזה או אחר (כגון: על מי האחריות לנוקו של פלוני; האם היותו של אדם תחת השפעה אלכוהול מהווה הגנה מפני הרשעה), אלא שאלות שעוסקות במהותו של המשפט, כגון: האם יש קשרים הכרחיים בין המוסר והמשפט, מה מייחד את המשפט לעומת מערכות כללים אחרות, האם יש חובה מוסרית לציית לחוק, ועוד.

¹ רשימת השיעורים ערוכה לפי סדר מספרי הקורס.

קורסי חובה

בקורס נעמיק בשאלות אלו תוך עיון בכתביהם של הוגים מרכזיים. בין היתר נלמד על אודות הגישות הבאות: משפט הטבע; פוזיטיביזם; ריאליזם משפטי; וגישות ביקורתיות למשפט.

הקורס יעסוק גם בשאלות הנוגעות למשפט מתחום הפילוסופיה של המוסר (מה הופך פעולות למוסריות, למשל) ומתחום הפילוסופיה הפוליטית (מהו מקור סמכותה של המדינה, ומהם גבולותיה), ובשאלות פילוסופיות ספציפיות הרלבנטיות למשפט כגון חובת הציות לחוק; תיאוריות של צדק; תאוריות של פרשנות; פטרנליזם ועוד.

מרכיבי הציון: בחינה מסכמת שמשקלה 80% מהציון הסופי ועבודת אמצע שמשקלה 20% מהציון הסופי.

שיטת הבחינה: בספרים סגורים.

2 ש"ס	1 נ'	סמ' ב'	כלים למחקר משפטי והשוואתי באנגלית	250.1016.ב.0X
קב' 1:	יום א'	14-16	ד"ר מעין סודאי	
קב' 2:	יום א'	12-14		
קב' 3:	יום ג'	14-16		

* **קבוצה 3 מתאימה למערכות הלימוד הן של קבוצה 1 והן של קבוצה 2.**

קורס זה נועד להעניק מיומנויות בסיסיות לביצוע מחקר משפטי באנגלית.

הקורס יורכב משני חלקים. החלק הראשון יכלול הרצאות מבוא אשר יסקרו את מבנה מערכת המשפט האמריקאית ויעניקו כלים בסיסיים לצורך מחקר משפטי באנגלית. החלק השני יכלול מטלות אשר יאפשרו לסטודנטים לחזק את יכולותיהם במחקר ובהצגה בעל פה של סוגיות משפטיות באנגלית.

מרכיבי הציון: הציון יינתן על בסיס הצלחה במטלה כתובה ובהצגה בעל פה בכיתה.

250.1018.ב.0X	שיטות משפט זרות – היבטים היסטוריים והשוואתיים		
	3 ש"ס	3 נ'	סמ' ב'
	קב' 1:	יום ה'	09-12
ד"ר עילי אהרנסון	קב' 2:	יום ה'	13-16

היכולת לנתח את תופעת המשפט בפרספקטיבה השוואתית מהווה כלי מרכזי בהבנת יחסי הגומלין בין מגמות בתחום המשפט לבין תהליכים פוליטיים וחברתיים רחבים יותר, במיוחד בעידן הגלובליזציה.

הקורס נועד להקנות לסטודנטים בסיס-ידע וכלים מתודולוגיים לחשיבה השוואתית על תופעת המשפט. הקורס יפתח בדיון כללי בשאלת מטרותיו של המשפט המשווה, ושיטות החקירה הנהוגות בו. לאחר מכן, נתמקד בניתוח המאפיינים הייחודיים של שתי המסורות המרכזיות בחשיבה המשפטית המערבית: המסורת האנגלו-אמריקנית והמסורת הקונטיננטלית, תוך מעקב אחר התהליכים ההיסטוריים ארוכי-הטווח שהובילו להתגבשות מאפיינים אלה. בין היתר, נדון בהבדלים בין התפיסות הדומיננטיות בשתי המסורות ביחס לנושאים הבאים: חלוקת התפקידים בין הרשות המחוקקת לרשות השופטת בפיתוח נורמות משפטיות; שיקולי המדיניות העומדים בבסיס המבנה של השיטה המשפטית; דרכי הפעלת ביקורת שיפוטית על אקטים חקיקתיים ושלטוניים; מהותו של ההליך המשפטי (ההבחנות המרכזיות בין הגישה האדברסרית לגישה האינקוויזטורית, ומאפייניה של שיטת המושבעים); מדיניות ענישה (כפי שמשקפת, למשל, בסוגיית עונש המוות ובשיעורי הכליאה). נבחן את האופן בו השפיעו - והאופן בו ראוי כי ישפיעו - מאפיינים אלה על שיטת המשפט והתרבות הפוליטית בישראל, בין היתר בהקשרים הבאים: הקודיפיקציה של המשפט הפרטי בישראל; המודל הרצוי של ביקורת שיפוטית ונגזרותיו ביחס לשיטה הראויה לבחירת שופטים לבית המשפט העליון; היקף ההסתמכות על המשפט הזר בעידן הגלובליזציה.

מרכיבי הציון: בחינה מסכמת -85% מהציון. עבודות בכתב - 15% מהציון. ציון מיטיב בגין תרומה איכותית ועקבית לדיונים במהלך הקורס - עד 5 נקודות.

שיטת הבחינה: ללא חומר עזר.

250.1020.א.XX	מקורות המשפט הישראלי	2 ש"ס	3 נ'	סמ' א'
קבוצה מובנית 1:	ד"ר עילי אהרנסון	קב' 11	יום ד'	16-18
	גב' אלכסנדרה פייגלמן	חונכות	יום ה'	10-12
	פרופ' נויה רימלט	קב' 12	יום א'	10-12
	גב' רשא זועבי	חונכות	יום ה'	10-12
	ד"ר אילן סבן	קב' 13	יום ה'	14-16
	גב' הודיה לוי	חונכות	יום ה'	10-12
קבוצה מובנית 2:	ד"ר שגית מור	קב' 21	יום ד'	14-16
	גב' ליאל אורן	חונכות	יום ה'	08-10
	פרופ' אמנון רייכמן	קב' 22	יום ד'	14-16
	גב' נעמה שירן	חונכות	יום ה'	08-10
	ד"ר קארין כרמית יפת	קב' 23	יום ד'	17-19
	גב' מאי ארליך	חונכות	יום ה'	15-17
קבוצות 1+2:	ד"ר עילי אהרנסון	קב' 14	יום ה'	14-16
	גב' בר זמיר	חונכות	יום ה'	08-10

שימו לב:

- קבוצות 11,12,13 מתאימות למערכת המובנית של קבוצה 1.
קבוצות 21,22,23 מתאימות למערכת המובנית של קבוצה 2.
קבוצה 14 מתאימה למערכת המובנית של קבוצה 1 והן של קבוצה 2.
קבוצה 23 מתאימה למערכת של סטודנטים שהתקבלו באפיק מעבר ממכללות.

יש לבחור קבוצת לימוד אחת מתוך 7 המוצעות ע"פ הקבוצה המובנית שבה תלמד את כל הקורסים.

לאור הקשר בין קבוצות החונכות (מיומנויות משפט ומידע) לבין הקבוצות במקורות המשפט הישראלי יש ללמוד את שני הקורסים במקביל (באותו סמסטר של אותה שנת הלימודים). הרישום לקבוצת מקורות ולקבוצת החונכות יתבצע בנפרד עפ"י מספרי הקורסים. יש להירשם לקבוצת החונכות השייכת לקבוצת המקורות, למשל: סטודנט אשר יירשם לקבוצה 12 מקורות (250.1020.א.12), חייב להירשם לקבוצת חונכות 12 (250.1095.א.12).

הקורס נועד להעניק לתלמידים ולתלמידות כלים שיסייעו להם בפתרון בעיה משפטית, בפיתוח דרכי לימוד, הבנה וביקורת של שיטת המשפט הישראלית, ובשכלול יכולותיהם בתחום הכתיבה המשפטית האקדמית. לשם כך יעמוד הקורס על מכלול המקורות המשפיעים על פיתוחו של המשפט הישראלי ועל כיווני התפתחותו בעתיד, בין היתר: עקרונות היסוד של השיטה, חקיקה ראשית ומשנית, הלכה ותקדים, מנהג, כללים במשפט הבינלאומי, היקש, מורשת ישראל וכן מקורות השראה נוספים. התלמידים ילמדו את כללי הפרשנות המקובלים בדן הישראלי, יבחנו את התרבות המשפטית במדינת ישראל ויבינו את הפונקציות והתפקידים של בתי המשפט. הקורס גם נועד להכשיר את התלמידים והתלמידות לכתוב עבודת מחקר משפטית. תלמידי ותלמידות הקורס יכתבו עבודת מחקר עצמאית ("פרו-סמינריון") וכן ישתלבו בקבוצות חונכות.

מרכיבי הציון: 30% - השתתפות פעילה; 70% - פרו סמינריון.

הגשת עבודת הפרוסמינריון, קבלת ציון עובר בעבור השתתפות וכן קבלת ציון עובר בגין העבודה מהוות תנאי לקבלת ציון עובר בקורס. לפיכך אי הגשת העבודה, או קבלת ציון נכשל בעבודה או בגין השתתפות, יובילו לציון נכשל בקורס. לאחר ההרשמה לקורס זה, אין אפשרות לשנות קבוצה אלא באישור חריג ומיוחד.

סיום הקורס בציון עובר הינו תנאי מעבר לשנה ב'.

שנתי	2 ש"ס	2 נ'י	סדנה לכתיבה משפטית	250.1023.א.01 250.1024.ב.01
16-18	יום ג'		עו"ד לינה אבו אלהיג'א-חמד	

*** הקורס מיועד לתלמידים ששפת אימם אינה עברית.
* הקורס יתקיים לסירוגין אחת לשבועיים.**

הלימודים בפקולטה למשפטים הם תובעניים מאוד במישור הקריאה והכתיבה. חומרי הקריאה הבסיסיים: חקיקה, פסיקת בתי משפט, מאמרים משפטיים ומאמרים אקדמיים אחרים, כתובים בדחיסות רבה, וככאלה הם טוענים מלאכת פרשנות מורכבת המלווה בקשיים רבים למי שעברית אינה שפת אימוה.

הקורס נועד להקנות כלים שיתרגמו שאיפה למצוינות למציאות של הצלחה ממשית בלימודים, זאת באמצעות פעולה הדרגתית של צמצום הפער ביכולות השפתיות וביכולות הניתוח והכתיבה המשפטיים בעברית.

הקורס יתנהל כסדנה מעשית, שכוללת תרגול בכיתה ובבית, ניתוח חיבורים משפטיים, הנחיה בכתיבה של תרגילים ומתן משוב מפורט עליהם. במסגרת הקורס נעסוק בקריאת וניתוח חומרים משפטיים, פיתוח והבעת עמדה ביקורתית אודותם.

הקורס נועד לעזור לתלמידים ולתלמידות לפתח דרכי לימוד, ביקורת והבנה של חומרי הקריאה השונים, במטרה להקל על הכתיבה ולשכלל את יכולתם של הסטודנטים לכתוב מסמכים משפטיים ואקדמיים אפקטיביים.

דרישות הקורס: נוכחות חובה; הגשת 4 תרגילי כיתה; הגשת 4 תרגילי בית.

250.1030.א.0X	משפט ציבורי א'	4 ש"ס	4 נ'	סמ' א'
250.1031.ב.0X	משפט ציבורי ב'	4 ש"ס	4 נ'	סמ' ב'
	סמסטר א'		סמסטר ב'	
ד"ר יאיר שגיא	קב' 1: יום ג' 14-16	קב' 1: יום ג' 10-12	יום ה' 12-14	
פרופ' אמנון רייכמן	קב' 2: יום ג' 10-12	קב' 2: יום ג' 10-12	יום ה' 10-12	

תיאור הקורס של קבוצה 1 – ד"ר יאיר שגיא

המשפט הציבורי על שני חלקיו – המשפט החוקתי והמשפט המנהלי – מהווה את מסגרת היסוד המסדירה את מערכת היחסים המשפטית שבין האדם לבין המדינה, בין רשויות המדינה לבין עצמן, ובמידה הולכת וגוברת: בין הפרטים בחברה. הקורס יוקדש ללימוד סוגיות היסוד של המשפט הציבורי הישראלי: חוקתה המהותית וחוקתה הפורמלית של ישראל; סמכויות ומבנה שלוש רשויות השלטון במדינת ישראל; יחסי הגומלין בין הרשויות השונות והפיקוח על מהלכיהן; זכויות האדם והאזרח; מצב חירום במדינה והשטחים המוחזקים; והמדינה המינהלית.

מרכיבי הציון:

1. מטלות במהלך השנה: 20% מהציון הסופי.
2. בוחן ביניים בסוף הסמסטר הראשון: 20% מהציון הסופי
3. בחינת סוף שנה: 60% מהציון הסופי.

שיטת הבחינה: בספרים פתוחים.

תיאור הקורס של קבוצה 2 – פרופ' אמנון רייכמן

המשפט הציבורי על שני חלקיו- המשפט החוקתי והמשפט המנהלי- מהווה את מסגרת היסוד המסדירה את מערכת היחסים המשפטית שבין האדם למדינה, ובין רשויות המדינה לבין עצמן. מסגרת זו נפרסת לארבעה תחומים עיקריים: הסמכויות השלטוניות; הפרדת רשויות, זכויות האדם; והבקרה על אופן השימוש בסמכויות השלטוניות (בעיקר כאשר השימוש בכח השלטוני פוגע בזכויות מוגנות).

הסוגיות המפורטות שנלמד בקורס (לאו דווקא על פי סדר זה) הן אלו: חוקתה המהותית וחוקתה הפורמלית של ישראל; סמכויות הרשות, הליך הפעלת הסמכות, שיקול הדעת השלטוני, הפרדת סמכויות ורשויות כחלק מהבנה החוקתית, זכויות האדם ובתוך כך סמכויות שעת-חירום; לשונות המדינה, שטחה והמחויבויות העולות מאופיה של המדינה, תוצאות ההפרה של כללי המשפט הציבורי; והשיפוט בענייני המשפט הציבורי.

מרכיבי הציון:

1. עבודה ותרגילים בכתב - 20% מהציון הסופי.
2. בוחן ביניים - 20% מהציון הסופי.
3. בחינת סוף שנה - 60% מהציון הסופי.

שיטת הבחינה: ללא חומר עזר.

סמ' א'	6 נ'	6 ש"ס	משפט פלילי	250.1040.א.0X
12-15 09-12	יום א' יום ד'	קב' 1 :	פרופ' נויה רימלט	
09-13 10-12	יום א' יום ד'	קב' 2 :	ד"ר חאלד גנאים	

תיאור הקורס של קבוצה 1 – פרופ' נויה רימלט

מטרת השיעור היא להבנת העקרונות הבסיסיים המעצבים את המשפט הפלילי. הקורס יתמקד בחלק הכללי של דיני העונשין ויבחן את מושג האחריות הפלילית, היקפה והרציונל העומד ביסודה על רקע שאלות הנוגעות לתכליתו של המשפט הפלילי. אנו נעסוק, בין השאר, בהגדרת העבירה הפלילית, בסייגים לאחריות הפלילית, בצדדים לעבירה, בשאלות הנוגעות לענישה פלילית ולנפגעי עבירה ובשינויי חקיקה משמעותיים שהתרחשו בהקשרים אלה.

מרכיבי הציון: בחינה סופית - 80% ; עבודות שיוגשו במהלך הסמסטר - 20%.

שיטת הבחינה: בספרים פתוחים.

תיאור הקורס של קבוצה 2 – ד"ר חאלד גנאים

הקורס של דיני העונשין הינו קורס חובה לתלמידי שנה א' שבו הסטודנטים לומדים את עקרונות היסוד של דיני העונשין.

נושאי הקורס:

- תכליתו של המשפט הפלילי המהותי, מודלים של אחריות פלילית.
- הגדרת המשפט הפלילי המהותי.
- הגדרת העבירה, יסודותיה ותכליתה.
- היסודות והרכיבים הכלליים והספציפיים של העבירה.
- עקרון האשמה.
- הצורות הנגזרות של הביצוע העברייני: קשירת קשר, ניסיון, ביצוע ישיר, ביצוע בצוותא, ביצוע באמצעות אחר, שידול וסיוע.
- האחריות השילוחית והאחריות הפלילית של תאגיד.
- סייגים לאחריות פלילית: הגנה עצמית, צורך, כורח, חרטה, זוטי דברים.

ספרות בסיסית:

- חוק העונשין, התשל"ז 1977
- שי' פלר יסודות בדיני עונשין (כרכים א' ב') (ירושלים, 1984, 1989).

מרכיבי הציון: בחינה סופית - 70% ; 2 עבודות במשקל כולל של - 30%.
הגשת כל העבודות הינה תנאי לגשת לבחינה הסופית.

שיטת הבחינה: בספרים סגורים.

250.1050.ב.01	דיני חוזים	6 ש"ס	6 נ'	סמ' ב'
	פרופ' יונתן יובל	שיעור 1:	יום א'	09-12
	עו"ד שרון הורנשטיין	שיעור 2:	יום ד'	08-10
		קב' 1: יום ג'		09-10
		קב' 2: יום ג'		08-09

תכלית הקורס הנה להכשיר את הסטודנטים להכרה, שליטה ויישום של יסודות דיני החוזים.

דיני החוזים עוסקים בחלק מן ההיבטים הטיפוסיים ביותר של פעילות אנושית: רצון וסיכון, חופש וכח, תועלת עצמית ואחריות כלפי הזולת. דיני החוזים מהווים את הבסיס לענפי המשפט הפרטי והעסקי, ומערבים שיקולים מתחום המשפט הציבורי ותחומים נורמטיביים חוץ-משפטיים, כתורת המוסר, תיאוריה פוליטית, סוציולוגיה וכלכלה.

המשפט מעניק לאנשים כוחות לכרות ולאכוף חוזים ומשתדל למנוע מהם לנצל כוחות אלו לרעה. במערב, החוזה הנו אחד המבנים הבסיסיים ביותר של המשפט, ומהווה מודל לחלק ניכר מן השיח המשפטי הכללי, כמו-גם השיח הפוליטי המודרני ('אמנה חברתית'), הכלכלי והחברתי.

הקורס יציג את דיני החוזים הכלליים באופן העוקב אחר 'הביוגרפיה' של החוזה, משלב המו"מ עד לשלב ההפרה ומעבר לו, תוך ניתוח החקיקה בתחום, פסיקה מרכזית -- הן קנונית והן עדכנית -- ויחשוף את הסטודנטים לשורה של מתחים ודילמות המאפיינים את השיח והפרקטיקה המודרניים של דיני החוזים.

הקורס יתקיים במתכונת של הרצאה ודיון בחומרי קריאה שיש להכינם מראש. הסטודנטים/ות יידרשו להשתתפות אקטיבית בשעורים. קיימת חובת נוכחות בשעורים.

חובות הקורס ומרכיבי הציון הם כדלקמן:

1. חובת קריאה-

קריאה והתמודדות עצמאית עם חומר הקריאה חיוניים להבנת הקורס ולהפנמת החומר. יש לקרוא את החומר לפני כל שיעור וכל תרגיל.

2. פתרון תרגילים בכתב-

במהלך הסמסטר יש להגיש שלושה תרגילים. על התרגיל הראשון לא יינתן ציון. משקלם של שני התרגילים האחרים בציון הסופי 20% (כל תרגיל 10%).

הגשת שלושת התרגילים במועד וקבלת ציון 'עובר' בכל תרגיל מהווה תנאי לגשת למבחן המסכם בסוף הסמסטר, ללא יוצאים מן הכלל.

3. נוכחות-

בקורס קיימת חובת נוכחות בשעורים שתיאכף. תלמידים יורשו להעדר משלושה שעורים לכל היותר ללא צורך באישור. תלמידים שלא יעמדו בחובת הנוכחות הנדרשת (עד שלושה (3)

חיסורים במהלך הסמסטר לכל היותר) לא יורשו לגשת לבחינה ויאלצו לחזור על הקורס, בחריגים הקבועים בתקנון (מחלה/מילואים).

4. מבחן-

בסיום הסמסטר ייערך מבחן מסכם על החומר. המבחן ייערך ללא חומר עזר (למעט חקיקה והסילבוס, שיחולקו עם טופס הבחינה).
ציונים מיטיבים בקורס יוענקו ע"פ שק"ד המרצה, כמפורט בתקנון.

250.1055.א.0X	מבוא למשפט עברי	2 ש"ס	2 נ'י	סמ' א'
	פרופ' יחיאל קפלן	קב' 1:	יום ג'	10-12
		קב' 2:	יום ג'	14-16

בקורס יידונו מקומו של המשפט העברי במשפט המדינה, מקורות ועקרונות המשפט העברי.
א. מקורות ספרותיים של המשפט העברי: התורה שבכתב ובעל פה; המקורות שבתקופה הבתראתלמודית (פרושים וחדושים, פסקים והלכות וספרות השו"ת).
ב. קליטת עקרונות המשפט בישראל במשפט העברי וקליטת עקרונות המשפט העברי במשפט בישראל.
ג. עקרונות משפטיים במשפט העברי: פרשנות המשפט; סמכות בית דין; החקיקה (תקנות חכמים וקהל); המנהג; דינא דמלכותא דינא; משפט ומוסר.
ד. יישום עקרונות משפטיים במשפט העברי בנוגע לדיני ירושת אישה.

מרכיבי הציון: עבודת בית - 10%, בחינה סופית - 90%.
ציון מיטיב עד 5 נקודות עבור השתתפות פעילה ותורמת לשעורים.

שיטת הבחינה: ללא חומר עזר.

250.1093.ב.0X	מבוא לניתוח כלכלי של המשפט	2 ש"ס	2 נ'י	סמ' ב'
	ד"ר הילה נבו	קבוצה 1:	יום ד'	10-12
	ד"ר הדר ז'בוטינסקי	קבוצה 2:	יום ד'	12-14

הקורס מיועד להעניק לתלמידים כלים להבנת הניתוח הכלכלי של המשפט. במהלך הקורס ידונו סוגיות בכלכלה כדוגמת מידע א-סימטרי, בעיות נציג, שוק לימונים ועוד תוך יישום סוגיות אלו על המשפט.

הקורס יעשה שימוש, בין היתר, במתודולוגיות מתחום תורת המשחקים והכלכלה ההתנהגותית.

מרכיבי הציון: בחינה מסכמת שמשקלה 100% בציון הסופי.

שיטת הבחינה: חומר פתוח.

		מיומנויות משפט ומידע (חונכות)		250.1095.א.XX	
		מרכזת אקדמית:		ד"ר פאינה מילמן סיון	
		מרכזת חונכים:		עו"ד לונה הלון	
10-12	יום ה'	קב' 11	גב' אלכסנדרה פייגלמן	קבוצה מובנית 1:	
10-12	יום ה'	קב' 12	גב' רשא זועבי		
10-12	יום ה'	קב' 13	גב' הודיה לוי		
08-10	יום ה'	קב' 21	גב' ליאל אורן	קבוצה מובנית 2:	
08-10	יום ה'	קב' 22	גב' נעמה שירן		
15-17	יום ה'	קב' 23	גב' מאי ארליך		
08-10	יום ה'	קב' 14	גב' בר זמיר	קבוצה 1+2:	

שימו לב:

לאור הקשר בין הקבוצה בקורס מיומנויות משפט ומידע (קבוצת מיומנויות) לבין הקבוצה בקורס מקורות המשפט הישראלי (קבוצת מקורות) יש ללמוד את שני הקורסים במקביל (באותו סמסטר של אותה שנת הלימודים). הרישום לקבוצת מקורות ולקבוצת מיומנויות יתבצע בנפרד עפ"י מספרי הקורסים.

חובה להירשם לקבוצת מיומנויות השייכת לקבוצת המקורות, למשל: סטודנט אשר יירשם לקבוצה 12 בקורס מקורות (250.1020.א.12), חייב להירשם לקבוצת מיומנויות 12 (250.1095.א.12). יובהר כי אם רישום הסטודנט לקבוצת מקורות לא יתאם לרישום לקבוצת המיומנויות, בסמכות מזכירות התלמידים לשנות את הרישום, וזאת בהתאם לרישום לקבוצת מקורות.

כללי:

מטרתו של קורס מיומנויות משפט ומידע היא להקנות לסטודנטים מיומנויות בסיסיות הנדרשות מן המשפטן/ית בעידן הנוכחי, ביניהן איתור מידע ומחקר, מיומנויות של כתיבה משפטית, שליטה במאגרים משפטיים והבנה של מקורות המשפט הישראלי. הקורס מועבר במסגרת קבוצות קטנות כאשר לכל קבוצה חונך/ת המלווה את הקבוצה בסמסטר הראשון.

מתכונת התכנית:

1. בשבוע שלפני פתיחת שנת הלימודים יתקיים יום לימודים מרוכז, שמטרתו הכנת הסטודנטים לקראת שנת הלימודים הראשונה בפקולטה למשפטים. במסגרת זו, ייפגשו הסטודנטים עם החונכים ויעברו הדרכה בסיסית בחיפוש במאגרי הספרייה ובמאגרים הממוחשבים. הנוכחות ביום מרוכז זה הינה חובה ומהווה חלק בלתי נפרד מתכנית הקורס. יום זה יתקיים במהלך חודש אוקטובר ובסמוך לפתיחת שנת הלימודים, הזמנה תישלח בנפרד.

2. במהלך השנה יערכו מפגשים שבועיים. הנוכחות במפגשים הינה חובה ומהווה חלק מתנאי המעבר של הקורס. נושאי הפגישות השבועיות יכללו, בין היתר: התמצאות במקורות המשפט הישראלי; דרכי התמודדות עם פתרון אירוע משפטי, למידה ותרגול שימוש במאגרים משפטיים שונים ומערכות מידע משפטיות; עקרונות מרכזיים של כתיבה משפטית, בחירת שאלת מחקר ובניית עבודה משפטית.

במהלך הקורס יידרשו הסטודנטים להגיש תרגילים בכתב שמטרתם תרגול כללי האזכור האחד, איתור חומר משפטי וכתובת חיבור משפטי. הגשת התרגילים הינה חובה ומהווה חלק מתנאי המעבר של הקורס. בנוסף על כך, כל סטודנט יידרש לשאת הרצאה בת כחמש דקות בפני הכיתה בנושא משפטי שיימסר מראש.

מרכיבי הציון: נוכחות, הגשת תרגילים בציון עובר, העברת הרצאה קצרה בפני הכיתה, מבחן סופי.

סיום הקורס בציון עובר הינו תנאי מעבר לשנה ב'.

מקצועות חובה - שנה ב'

* מועדי הבחינות מפורטים בטבלת לוח הבחינות בהמשך הידיעון.

250.2010.א.01	דיני תאגידים	4 ש"ס	4 נ'	סמ' א'
	פרופ' מיכל גל		יום ד'	08-12

הקורס יציג את עקרונות היסוד של דיני התאגידים: כיצד מתנהל התאגיד המסחרי, מהם האינטרסים השונים של המעורבים בפעילותו (בעלי מניות, מנהלים, נושים) וכיצד מיישב המשפט בין האינטרסים של הגורמים השונים. נדון בסוגיות כגון: הרמת מסך ההתאגדות, זכויות הצבעה, חובות דירקטורים ונושאי משרה, הגנת המיעוט, רכישת חברות ועוד. הקורס יתמקד בכללים משפטיים הנוגעים לדיני החברות, אך יתייחס גם להתאגדויות עסקיות אחרות, ובמיוחד שותפויות.

מרכיבי הציון: בחינה סופית - 70%, עבודות בכתב - 20%; בחנים - 10%.
ציון מיטיב - עד 5 נקודות.

שיטת הבחינה: בספרים פתוחים.

250.2011.א.01	דיני תאגידים - מורחב	6 ש"ס	6 נ'	סמ' א'
	ד"ר עומר קמחי		יום א'	11-14
			יום ד'	14-17

הקורס המורחב בדיני תאגידים יסקור את תפקידם של הכללים המשפטיים המרכזיים המסדירים את פעילותם של ארגונים עסקיים במשק. הקורס יתמקד בכללים משפטיים הנוגעים לדיני החברות, אך יתייחס גם לכללים המשפטיים הנוגעים להתאגדויות עסקיות אחרות, במיוחד שותפויות. בין היתר, הקורס יעסוק בנושאים הבאים: מושגי יסוד ועקרונות בסיסיים בדיני התאגידים; האישיות המשפטית ותוצאותיה; האחריות המוגבלת; תורת האורגניזם; בעיית הנציג על ביטוייה השונים בחברה; הפתרונות לבעיית הנציג, החוזיים, המבניים, ואלה הכרוכים בהליכי אכיפה. ככל שיותיר הזמן נתייחס גם לסוגיות נוספות הקשורות לרכישת שליטה בחברות ועוד.

מרכיבי הציון: בחינה סופית - 80%, עבודות בכתב ו/או בחנים - 20%.
ציון מיטיב - עד 5 נקודות בגין השתתפות מושכלת.

שיטת הבחינה: בספרים סגורים.

250.2025.01	דיני נזיקין	4 ש"ס	4 נ'י	סמ' ב'
	ד"ר שגית מור		יום ד'	08-12

הקורס ישים דגש על שיקולי מדיניות שונים המניעים את התפתחות והתרחבות השימוש בדיני הנזיקין. במסגרת הקורס נשאל שאלות הקשורות בתפקיד דיני הנזיקין בעיצוב היחסים והכוחות החברתיים ונדון בהיבטים תיאורטיים, כלכליים, חברתיים ותרבותיים תוך התייחסות לסוגיות של שוויון, מגדר, מוגבלות, מוצא ועוד. חלק נכבד מן הקורס יוקדש לעולת הרשלנות ותת סוגיות הקשורות בה, כגון: אחריות המדינה ועובדי ציבור, אחריות לנזק נפשי, חובות הצלה, ואחריות בעלי ומחזיקי מקרקעין. כמו כן יוקדש פרק לתקיפה ורשלנות רפואית. בנוסף, יילמדו עולת הפרת חובה חקוקה וכן ההסדר הנזיקי הנפרד העוסק בפיצוי נפגעי תאונות דרכים. סוגיות נוספות שילמדו כוללות את העברת נטל הראיה, עקרון הסיבתיות וריבוי מעוולים, הגנות, ופיצויים בגין נזקי גוף.

מרכיבי הציון: מבחן - 85%; עבודה בכתב - 15%.

שיטת הבחינה: ללא חומר עזר, פרט לספר קובץ חקיקה אזרחית ודף עזר.

250.2026.01	דיני נזיקין - מורחב	6 ש"ס	6 נ'י	סמ' ב'
	פרופ' רונן פרי		יום ג'	09-12
			יום ה'	08-11

סטודנטים רבים מגלים רק בתום לימודיהם, בהתחלת ההתמחות, את מידת חשיבותם של דיני הנזיקין בעולם המעשה. רק בשלב זה מסתבר למשפטן המתחיל, כי משקלו היחסי של העיסוק בתחום זה גדול באופן ניכר ממשקלו היחסי בתוכנית הלימודים.

הסטודנט הממוצע לומד להכיר את ענפי המשפט השונים אך אינו מקבל תמונת מצב מדויקת של מידת חשיבותם לעוסקים במקצוע - עורכי הדין ובתי המשפט. הטעות בהערכת משקלם של ענפי המשפט השונים בפרקטיקה המשפטית נובעת, במידה רבה, מן האופן שבו מוצג העיסוק המשפטי באמצעי התקשורת. חשוב להבין, כי השיקול המנחה את אמצעי התקשורת בסקירת אירועים משפטיים אינו מידת החשיבות שמייחס ציבור עורכי הדין והשופטים לאירוע המתואר, אלא מידת העניין שיש לציבור כולו באותו אירוע. התוצאה הבלתי נמנעת היא, שנושאים המעניינים בעיקר את ציבור עורכי הדין והשופטים (ולא את הציבור כולו) נדחקים לקרן זווית. על כן חשוב להדגיש בפניכם כבר בשלב זה כמה עובדות חשובות.

ראשית, היקף הליטיגציה בענייני נזיקין הוא עצום, והוא אף גדל בהתמדה בעשורים האחרונים. מכל מקום, הריהו גדול מהיקף ההתדיינות בתחומים אחרים של המשפט (להוציא משפט פלילי). שנית, שיעור העוסקים בדיני הנזיקין מבין כלל עורכי הדין הפעילים גבוה מאוד; במרבית המשרדים מהווה הטיפול בענייני נזיקין רכיב משמעותי מן הפעילות הכוללת. שלישית, אי אפשר להתעלם מן הערך הכלכלי של העיסוק בדיני נזיקין, לנוכח סכומי העתק שאדם בודד יכול לקבל באמצעותם.

במסגרת הקורס המורחב יזכו המשתתפים בהיכרות מעמיקה ושיטתית עם היסודות העיוניים והעקרוניות והכללים החשובים של דיני הנזיקין, אשר תעניק להם יתרונות רבים בשוק התחרותי - הן ברמת הידע והן ברמת ההבנה. בסופו של הקורס כל תלמיד –

1. יכיר את התיאוריות העיקריות של דיני הנזיקין, יבין את ההבדלים ביניהן ויוכל לעשות בהן שימוש מועיל בניתוח סוגיות משפטיות קונקרטיות.
2. יכיר עקרונות וכללים משפטיים, סעיפי חוק, פרשנות שיפוטית ועמדות מלומדים בנושאי פרשנות.

במרבית תחומי המדע תיאוריה אמורה להסביר תופעה מסוימת. בתחום המשפט יש גם תיאוריות מסוג אחר, תיאוריות שתכליתן אינה להסביר את התופעה אלא להצדיק את שימור המצב הנתון או את שינויו (תיאוריות 'נורמטיביות'). במקרים רבים תיאוריה מסבירה הופכת במרוצת הזמן לתיאוריה בעלת יומרות נורמטיביות; שהרי אם הצלחנו למצוא בסיס עיוני לתופעה משפטית, ואנו מעוניינים לשמור על קוהרנטיות, נצטרך לוודא שהכללים המשפטיים הקונקרטיים מתיישבים כולם עם הבסיס העיוני של התופעה בכללותה. וכאן אנו עוברים לשדה הנורמטיבי.

בכל מקרה, התיאוריה אינה יכולה להתקיים במנותק מן התופעה. היא זקוקה לתופעה המצריכה הסבר או צידוק. לכן לא נוכל להכיר את התיאוריות לפני שנסקור מספר מושגי יסוד של דיני הנזיקין. נכיר את התופעה לפני שנכיר את התיאוריה שאמורה להסביר אותה. בשלב זה העקרונות והכללים המשפטיים הם הבסיס לדיון התיאורטי. בשלב הבא, כאשר יהא בידנו רקע עיוני מספק, נוכל להשתמש בו ככלי לניתוח ביקורתי של עקרונות וכללים משפטיים. בדרך תגלו (כך אני מקווה), כי אין תיאוריה אחת, שמצליחה להסביר את כל העקרונות והכללים של דיני הנזיקין. תוכלו לעשות אחת משתיים: לדרוש ביטול או שינוי של כל הכללים שאינם מתיישבים עם התיאוריה שנראית לכם המשכנעת ביותר (וכך להבטיח קוהרנטיות), או להכיר בכך שדיני הנזיקין הם פרי מיזוג של רעיונות מתחרים ולעתים גם סותרים.

רשימת נושאי הקורס:

1. מבוא לדיני נזיקין ובחינת יחסי הגומלין בינם לבין ענפי משפט אחרים; 2. על מושג האחריות;
3. על מושג הסיבתיות; 4. הבסיס העיוני להטלת אחריות: א. הרתעה יעילה; ב. צדק מתקן; ג. רציונלים נוספים; 5. על עוולות ועל הקשר ביניהן; 6. עוולת הרשלנות: א. יסודות העוולה; ב. נזק כלכלי טהור; ג. נזק נפשי טהור; ד. מחדלים ואי מניעת מעשה עוולה של צד ג'; ה. חיים בעוולה, לידה בעוולה והתעברות בעוולה; ו. אחריות תופס מקרקעין; 7. אחריות מוגברת על בסיס רשלנות; 8. הפרת חובה חקוקה; 9. מבוא לחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים; 10. אחריות שילוחית; 11. אחריות המדינה ועובדי ציבור; 12. הגנות כלליות בדיני הנזיקין; 13. תרופות: א. פיצויים; ב. ציוויים.

מרכיבי הציון: מבחן - 85%; עבודות בכתב - 15%;

שיטת הבחינה: ללא חומר עזר, פרט לספר קובץ חקיקה אזרחית.

250.2035.א.0X	דיני קניין	4 ש"ס	4 נ'	סמ' א'
	פרופ' אלכסנדר (סנדי) קדר	קבוצה 1:	יום א'	14-16
			יום ד'	10-12
		קבוצה 2:	יום ג'	10-12
			יום ד'	14-16

מה פשר ההמצאה המשפטית הקרויה 'קניין'? אלו מטרות חברתיות היא באה לשרת? בקורס נברר את מהותה של הזכות הקניינית, את הטעמים לה ונבחן סוגיות מרכזיות בדיני קניין.

בקורס נעסוק בהיבטים 'ציבוריים' של זכות הקניין: כגון חוקתיות הזכות, אפליה בקניין, משטר המקרקעין בישראל, הפקעות ותכנון ובנייה ו בנוסף נעסוק גם בהיבטים 'פרטיים': כגון בעלות, שיתוף במקרקעין, בתים משותפים ועסקאות קנייניות.

כללי-

הקורס מורכב מהרצאות, דיונים, לימוד עצמי, תרגילים ובחינה מסכמת. הסטודנטים נדרשים להיות נוכחים בכל ההרצאות ולקרוא את חומר החובה לקראת השיעורים. בנושאים אחדים ישותף עוזר ההוראה בהרצאות. על הסטודנטים להתכונן מראש להרצאות באמצעות קריאת חומר הלימוד כמפורט להלן ולהיות מוכנים לדיון בנושא השיעור. כמו כן, הסטודנטים נדרשים לבדוק באופן שוטף הודעות דואר אלקטרוני שתשלחנה לכתובות הדואר שלהם, כפי שמופיעות באתר ה-Moodle עם הסיומת (campus.haifa.ac.il) ולהתעדכן בכל הודעה שנשלחה לכתובתם ו/או שמופיעה באתר.

ציון הקורס:

משקלה של הבחינה המסכמת בציון הכללי של הקורס הוא 85%. הבחינה תיערך בספרים פתוחים. משקלם הכולל של התרגילים בכתב הוא 15%. במקרים מיוחדים יינתן ציון מיטיב של עד 5 נקודות עבור השתתפות תורמת במיוחד בשיעורים.

250.2050.א.01	דיני משפחה	3 ש"ס	3 נ'	סמ' א'
ק: 250.1055:	פרופ' יחיאל קפלן		יום ה'	12-15

בקורס יידונו עקרונות דיני המשפחה בישראל, ובעיקר הנושאים הבאים: השיפוט והדין בענייני מעמד אישי, סמכות השיפוט בענייני משפחה, השתייכות דתית והמרת דת, פיקוח שיפוטי על החלטות בתי הדין הדתיים, נישואין, חיובים הנובעים מן הנישואין, ריבוי נישואין והיתר נישואין, יחסים דמויי נישואין, פקיעת הנישואין, יחסי ממון בין בני זוג, היחסים המשפטיים בין הורים וילדיהם, טובת הילד וזכויות הילד.

מרכיבי הציון: עבודת בית - 10%; בחינה מסכמת - 90%.
ציון מיטיב עד 5 נקודות עבור השתתפות פעילה ותורמת לשיעורים.

שיטת הבחינה: בספרים פתוחים.

250.2052.A.01	דיני משפחה וירושה - מורחב	5 ש"ס	5 נ'	סמ' א'
ק: 250.1055	ד"ר אריאן רנן-ברזילי		יום ג'	08-10
			יום ה'	12-15

בחברה הישראלית מושם דגש רב על משפחה ומשפחתיות. הקורס יעסוק בהיבטים שונים של התערבות המשפט בתחום המשפחה, מתוך הסתכלות מגדרית, היסטורית וחברתית.

במסגרת הקורס נעסוק במעמדם המשפטי של נשואים, גרושים, ידועים בציבור, בני זוג בני אותו מין, בסמכויות השיפוט של בתי המשפט האזרחיים ובתי הדין הדתיים, בהיבטים הממונים של יחסי המשפחה, בשימוש בטכנולוגיות רבייה חדשות, ביחסי הורים וילדים, באלומות במשפחה ובירושה. נבחן את תפקידו של המשפט בעיצוב המשפחה בישראל.

מרכיבי הציון: בחינה - 85% ; עבודה - 15%.

שיטת הבחינה: בספרים פתוחים.

250.2074.B.0X	מבוא למשפט בינלאומי פומבי	3 ש"ס	3 נ'	סמ' ב'
	ד"ר דניאל בן-אוליאל	קב' 1:	יום ה'	11-14
	ד"ר איתמר מן	קב' 2:	יום א'	08-11

תיאור הקורס של קבוצה 1- ד"ר דניאל בן-אוליאל

הקורס עוסק בנושאים המרכזיים המכוננים את המשפט הבינלאומי הפומבי: א) אופיו ומקורותיו של המשפט הבינלאומי, ובפרט המנהג, ההסכם, עקרונות המשפט הכלליים ומקורות משניים ב) היחס בין המשפט הבינלאומי למשפט הלאומי ואימוץ מנהג והסכמים לדין פנימי ג) הסובייקטים במשפט הבינלאומי, ובראשם – המדינה. ד) הקורס יעסוק בסוגיות ייחודיות למשפט הבינלאומי, ובכללן: עקרון האיסור על השימוש בכוח וחרג ההגנה העצמית, משפט בינלאומי הומניטארי (דיני לחימה) תוך שימת דגש על עקרונות הדין (צורך צבאי, אבחנה, מידתיות ומניעת סבל מיותר) וכן הגדרת טרור ולוחמים בלתי חוקיים, בנוסף ידון הקורס בזכויות אדם, דיני הים, דיני סחר בינלאומי, בית הדין הפלילי הקבוע (ICC) וסמכות שיפוט אוניברסאלית.

בקורס יתקיימו שלושה תרגולים וכן בוחן אמצע לא מחייב (בוחן מגן).

מרכיבי הציון: מטלת אמצע (מגן) - 20% מהציון הכולל ושישוכלל בציון הבחינה הסופית במידה ויהא גבוה מהבחינה הסופית).

בחינה סופית בכתב – 80%.

בנוסף יינתנו עד 5 נקודות ציון מיטיב על השתתפות פעילה ותורמת בשיעורים.

שיטת הבחינה: בספרים פתוחים.

תיאור הקורס של קבוצה 2-ד"ר איתמר מן

הקורס נועד להקנות לסטודנטים אוריינות במשפט בינלאומי. נתחיל בסקירת מקורות המשפט הבינלאומי, בדגש על אמנות, תחולתן בישראל, ונוהג. בהקשר זה, נדון בשאלה התיאורטית המלווה באופן מסורתי את התחום: האם המשפט הבינלאומי הוא בכלל משפט? לאחר מכן נדון במבנה המוסדי של המשפט הבינלאומי: באו"ם, אך גם בארגונים בינלאומיים אחרים וכן בתפקידם של ארגוני החברה האזרחית. פרק נוסף יוקדש לשאלות של אכיפה ולהיכרות עם בתי הדין הבינלאומיים העיקריים. חלקו האחרון של הקורס ידון בתחומים השונים של המשפט הבינלאומי הפומבי ובהם זכויות אדם, סחר בינלאומי, דיני לחימה, ומשפט בינלאומי פלילי.

הקורס ידגיש את האופן שבו, מצד אחד, המשפט הבינלאומי מאפשר לשחקנים חזקים בזירה הבינלאומית לקדם את האינטרסים שלהם; ומצד אחר, את האופנים בהם שאלות מוסריות ברמה הבינלאומית כיום מנוסחות לעתים קרובות במונחי המשפט הבינלאומי. חומרי הקריאה יהיו בעברית ובאנגלית.

מרכיבי הציון: מטלת אמצע (מגן) - 20% מהציון הכולל ושישוכלל בציון הבחינה הסופית במידה שיהא גבוה מהבחינה הסופית).

בחינה סופית בכתב - 80%.

בנוסף יינתנו עד 5 נקודות ציון מיטיב על השתתפות פעילה ותורמת בשיעורים.

שיטת הבחינה: בספרים פתוחים.

250.2075.01	דיני עבודה	3 ש"ס	3 נ'י	סמ' ב'
ק: 250.1050	ד"ר אריאן רנן-ברזילי	יום א'	11-14	

עבודה מהווה מימד מרכזי בחיים האנושיים. מטרת הקורס להקנות כלים להבנת משפט העבודה (האישי והקיבוצי) תוך בחינת ייחודו ותכליתו על ידי לימוד הרקע ההיסטורי והאידיאולוגי שלו. בין הנושאים שידונו - מיהו עובד ומיהו מעביד, מהן הזכויות והחובות של העובד והמעביד, חוזה העבודה האישי, חוקי מגן, פיטורין, מעמדם של ארגוני עובדים, הסכמים קיבוציים, ואפליה בעבודה. במסגרת הקורס נברר עד כמה מערכת הדינים של משפט העבודה נותנת מענה לאופי המיוחד של ההתקשרות לצורך עבודה, אשר מצד אחד מהווה התקשרות שנועדה למטרות כלכליות, ומצד שני זו התקשרות אשר יש לה משמעות אישית וחברתית רבה. נברר עד כמה ההסדרים המשפטיים נותנים מענה לשוק העבודה המשתנה ולצרכים המשתנים של משתתפיו.

מרכיבי הציון: בחינה סופית - 80%; מטלת אמצע - 20%.

שיטת הבחינה: בספרים סגורים.

ניתן להיעזר בסילבוס ובקובץ חקיקה.

250.2076.ב.01	דיני עבודה - מורחב	5 ש"ס	5 נ'	סמ' ב'
250.1050: ק	ד"ר פאינה מילמן-סיון	יום א'	11-14	
		יום ד'	14-16	

הקורס בדיני עבודה מורחב נועד להקנות לתלמידים ידע כללי ומעמיק במשפט העבודה הקיבוצי והאינדיבידואלי. במסגרת הקורס ייבחנו ההנחות והשיקולים המונחים ביסוד מדיניות ההתערבות של המדינה בתחום הרחב של יחסי עובד מעביד כמו גם הנורמות המשפטיות והכלים השונים אותם מעמיד המשפט לרשות הצדדים ליחסי עובד מעביד. כרקע לנורמות המשפטיות ייבחנו דיני העבודה בפרספקטיבה היסטורית וחברתית תוך הדגשת היבטים ושיקולים של צדק חברתי, פסיכולוגיה חברתית, סוציולוגיה תעשייתית, ניהול משאבי אנוש ויחסי עבודה.

הקורס יעסוק בשורה ארוכה של נושאים, ביניהם: התפתחות דיני העבודה, הגדרת יחסי עובד-מעביד וזיהוי המעביד לרבות הסדרי העסקה בלתי שגרתית (העסקה משולשת באמצעות חברת כ"א, העסקה בקונצרנים, העסקה בלתי סדירה וכו'), ארגוני עובדים וארגוני מעבידים, חוזה אישי, הסכמים והסדרים קיבוציים, צווי הרחבה, הרכבת חוזה העבודה, הירארכיית הנורמות ומצבים של תחרות בין מקורות, מניעת אפליה בעבודה, הטרדה מינית, כללי התארגנות ראשונית, ביטחון תעסוקתי (פיטורים והתפטרות), סכסוכי עבודה (שביתות והשבתות), דרכים ליישוב חילוקי דעות בעולם העבודה.

מרכיבי הצינון הסופי: בחינה מסכמת 100%; מטלת אמצע בחן מגן (רשות) 20%. עד 5 נקודות מיטיב.

שיטת הבחינה: בספרים סגורים. ניתן להיעזר בספר חוקים וברשימת קריאה.

250.2078.ב.0X	משפט ותיאוריות חברתיות- יסודות	2 ש"ס	2 נ'	סמ' ב'
	פרופ' גד בריזלי	קב' 1:	יום ג'	14-16
		קב' 2:	יום ג'	16-18

הקורס מקנה ידע תיאורטי ויישומי בניתוח עולם המשפט על ממדיו הרבים באמצעות שילוב של תיאוריות משפטיות ותיאוריות מתחומי מדעי החברה בהתייחסותם למשפט.

בקורס זה נלמד כיצד תיאוריות ממדעי החברה בהשתלבותן עם תיאוריות משפטיות מנתחות עקרונות של חיים משפטיים, במיוחד בעת המודרנית. בין השאר נעסוק בחשיבותם של מושגי יסוד משפטיים וחשיבותן של תופעות יסוד חברתיות בעיצוב והבנת משפט. נלמד כיצד טקסטים משפטיים מושפעים, משקפים ומשליכים על כוח, מעמד חברתי, אליטות, קבוצות, מדינה, קהילה, ארגונים, פרט, דת, קניין, מגדר, משפחה, כלכלה, ביטחון, זהויות, אידיאולוגיה, לאומיות, אלימות, זכות, אחריות, ציות, מישמוע, שינוי חברתי, מרי, מהפכות, לגיטימציה. כמו כן נלמד מה תפקידו של המשפט ביחס לעיצוב מושגים אלו.

הקורס יעודד את התלמידים/ות להבנה עמוקה של שאלות יסוד משפטיות בהקשר החברתי הרחב תוך שימת דגש על חשיבות כוחות חברתיים בעיצובו של המשפט ובפרשנויות משפטיות. הקורס יעסוק רבות באינטראקציות בין נורמות משפטיות, מוסדות משפט, תהליכים משפטיים לבין מגמות ותופעות חברתיות.

יובהר כי הקורס מבוא לסוציולוגיה בוטל . קורס זה איננו מבוא לסוציולוגיה.

מרכיבי הציון : בחינה סופית- 70% ; השתתפות – 10% ; עבודה – 20% .
ציון מיטיב של עד 5 נקודות.

שיטת הבחינה : בספרים פתוחים.

מקצועות חובה - שנה ג'

* מועדי הבחינות מפורטים בטבלת לוח הבחינות בהמשך הידיעון.

250.3033.ב.0X	מבוא לדיני מיסים	3 ש"ס	3 נ'	סמ' ב'
	ד"ר איהאב פרח	קבוצה 1: שיעור- תרגיל-	יום ג'	08-10
		קבוצה 2: שיעור- תרגיל-	יום ב'	18-20
			יום ג'	10-12
			יום ב'	18-20

מטרות הקורס

הקורס מיועד להקנות לסטודנטים ידע בעקרונות היסוד של דיני המס בישראל ובמדיניות המסים בישראל, וכן בהלכות וההתפתחויות המרכזיות בתחום. בנוסף, הקורס נועד להקנות לסטודנטים את הכלים הבסיסיים לזיהוי אירועי מס, שאלות המס הרלבנטיות ויישום כללי המס ברמה הבסיסית, כמו גם להקנות בסיס להבנת תחום המיסוי הבינלאומי.

נושאים שילמדו

הקורס יעסוק בנושאים מרכזיים בדיני מיסים ביניהם, בכפוף להספק, מטרות מערכת המס, המסגרת החוקתית של דיני המס בישראל, סיווג הכנסה, הגדרת המונח הכנסה, יחידת המס, בסיסי המס השונים, עקרונות חלוקת נטל המס, ההבחנה בין הון לפירות, התרת הוצאות ואיסורן, פרשנות במיסים, מיסוי רווחי הון, מיסוי בינלאומי, תכנוני מס, מיסוי מקרקעין, ומס ערך מוסף.

הנחיות כלליות

1. הנוכחות בשיעורים חובה. לכל שיעור הוכנה רשימת קריאות חובה; לחלק מהשיעורים גם הוכנה רשימת קריאות מומלצת. יתכנו תוספות/שינויים ברשימת הקריאות במהלך הסמסטר.
2. יש להביא לכל השיעורים עותק מעודכן של פקודת מס הכנסה ושל החקיקה הרלוונטית לאותו שיעור. בחלק מהשיעורים, יפורסמו מראש שאלות הדרכה שיעזרו בהכנה לשיעור. לסטודנטים שלא קראו את החומר, יהיה קשה לעקוב אחר השיעור ולהשתתף בדיונים בכיתה ולכן מאוד מומלץ לקרוא לפחות את קריאות החובה לפני כל שיעור.

מרכיבי הציון: בחינת מסכמת שמשקלה יהיה 100%.

שיטת הבחינה: הבחינה תהיה במתכונת ספרים פתוחים. השאלות בבחינה המסכמת יכללו, בין היתר, שאלות על קייסים/תרחישים ושאלות בקיאות על חומר הקריאה. יתכנו גם שאלות תיאורטיות.

250.3050.א.01	דין אזרחי	4 ש"ס	4 נ' סמ' א'
	ד"ר רביע עאסי	יום ד'	08-12

לתלמידי תכניות משותפות רצוי לדחות את הקורס לשנה ד'.

סדרי הדין האזרחי נועדו להסדיר את כללי הדיון בבתי המשפט על-מנת לאפשר הכרעה הוגנת בזכויותיהם המהותיות של בעלי הדין. אולם, מבט מעמיק על הכללים והכרעות שיפוטיות מגלה כי האבחנות המקובלות בין פרוצדורה למהות מטשטשות במבחן המציאות. במסגרת זו מתעוררות שאלות תיאורטיות ומעשיות לגבי משמעותה של הזכות הדיונית, היחס בין פרוצדורה למהות והיבטים של שוויון וצדק בהליך הדיוני. במהלך קורס ירכשו התלמידים ידע נרחב בתחום כללי סדר הדין בסוגיות דוגמת דרכי פתיחת הליכים משפטיים, סמכויות בתי המשפט, כתבי טענות (מבנה, ניסוח ותיקון), שלבי הדיון המשפטי, סעדים זמניים וחוקי היסוד, סדר דין מקוצר, הערעור האזרחי, פסלות שופט, סופיות הדיון, התובענה הייצוגית, הליכים אלטרנטיביים ליישוב סכסוכים ועוד.

מרכיבי הציון ושיטת הבחינה:

בחינה מסכמת - 80% (ספרים סגורים, למעט חקיקה).
 מטלת/ות אמצע - 20% (ספרים סגורים).
 ציון מיטיב על השתתפות פעילה ותורמת - עד 5 נקודות.

250.3052.א.01	דין אזרחי - מורחב	6 ש"ס	6 נ' סמ' א'
	פרופ' ארנה רבינוביץ-עיני	יום ב'	09-12
		יום ד'	14-17

לתלמידי תכניות משותפות רצוי לדחות את הקורס לשנה ד'.

סדרי הדין האזרחי נועדו להסדיר את כללי הדיון בבתי המשפט על-מנת לאפשר הכרעה הוגנת בזכויותיהם המהותיות של בעלי הדין. אולם, מבט מעמיק על הכללים ועל ההכרעות השיפוטיות מגלה כי האבחנות המקובלות בין פרוצדורה למהות מטשטשות במבחן המציאות. במסגרת זו מתעוררות שאלות תיאורטיות ומעשיות לגבי משמעותה של הזכות הדיונית, היחס בין פרוצדורה למהות והיבטים של שוויון וצדק בהליך הדיוני. במהלך הקורס ירכשו התלמידים ידע נרחב בתחום כללי סדר הדין בסוגיות דוגמת דרכי פתיחת הליכים משפטיים, סמכויות בתי המשפט, כתבי טענות (מבנה, ניסוח ותיקון), שלבי הדיון המשפטי, סעדים זמניים וחוקי היסוד, הערעור האזרחי, פסלות שופט, סופיות הדיון, התובענה הייצוגית, הליכים אלטרנטיביים ליישוב סכסוכים ועוד. הקורס המורחב יחבר בין הפרקטיקה ללימודים העיוניים ויאפשר הרחבה בסוגיות הנדונות, העמקה ותירגול תוך ניתוח מקרי מבחן.

תרגולים: יתקיימו אחת לשבועיים.

מרכיבי הציון ושיטת הבחינה:

בחינה מסכמת - 80% (ספרים סגורים, למעט חקיקה).
 מטלת/ות אמצע - 20% (ספרים סגורים).
 ציון מיטיב על השתתפות פעילה ותורמת - עד 5 נקודות.

250.3060.א.0X	דיון פלילי	4 ש"ס	4 נ'	סמ' א'
		קבוצה 1:	יום ב'	08-12
	פרופ' אורן גזל-אייל	קבוצה 2:	יום ד'	08-12

הקורס יסקור את ההליך הפלילי מתחילת החקירה המשטרית ועד תום הליכי הערעור. דגש מיוחד יושם על הפערים שבין המשפט על-ספר לאופן פעולת ההליך הפלילי במציאות ועל שיקולי מדיניות בארגון הכללים המנחים בהליך הפלילי. בקורס ידונו הנושאים הבאים: מהות ההליך הפלילי ומטרותיו; השפעת חוקי היסוד על הדיון הפלילי; החקירה המשטרית; כלל הפסלות; עילות העיכוב, המעצר וההחזקה במעצר בלא צו בית-משפט; חובות וסמכויות נלוות אגב מעצר; סמכות מעצר חשוד על פי צו; זכויות העצור לאחר מעצרו; מעצר עד תום ההליכים; סמכויות חיפוש על גופו של אדם, בתוך גופו ובחצריו; הגשת כתב אישום; שימוע; קובלנה; כתב האישום; הזכות לעיין בחומר חקירה; נוכחות בעלי הדין; ייצוג הנאשם; גביה מוקדמת של עדות; פתיחת המשפט; טענת פסלות שופט; טענות מקדמיות; הסדרי טיעון; ניהול המשפט; הכרעת הדין וגזר-דין; הערעור; הדיון הנוסף; המשפט החוזר וזכויות נפגעי עבירה.

מידי שבוע ידרשו הסטודנטים להגיש תרגילון על חומר הקריאה לאותו שיעור. שלושה מהתרגילונים של כל סטודנט/ית יבדקו (באופן אקראי). ייתכן שיקבעו גם בחני-רב-בריירה שיינתנו בתחילת שיעורים - הודעה על כך, ועל מרכיבי הציון בקורס אם מרכיב זה יתווסף, תמסר בשיעור הראשון.

מרכיבי הציון: תרגילונים - 15%, בחינה מסכמת - 85%.

שיטת הבחינה: ללא חומר עזר.

250.3095.ב.01	משפט עברי	2 ש"ס	2 נ'	סמ' ב'
ק. 250.1050				
250.1055	פרופ' יחיאל קפלן		יום ג'	14-16

בקורס ידונו סמכות השיפוט בענייני משפחה בישראל; סמכות השיפוט של בית דין רבני בענייני נישואין וגירושין של יהודים בישראל ועקרונות דיני הראיות במשפט העברי ובבתי הדין הרבניים בתחומים הבאים:

א. סוגי הראיות - תחומים בהם דרושה עדות שני עדים ותחומים בהם די בראיות אחרות; ראיות נסיבתיות; ראיות שאינן קבילות; פסולי עדות; עדות שמיעה.

ב. הערכת ראיות - משקל הראיות; נטל השכנוע ונטל הבאת ראיות; השערות משפטיות.

ג. עדות - חובה להעיד; עדות בפני בעל דין; שבועת העדים; חקירת העדים; עדות בכתב; הזמה והכחשה; הודאת בעל דין; אין אדם משים עצמו רשע; עדות אישה, עדות נוגעים דבר. לעיתים תהיה השוואה לעקרונות דיני הראיות במשפט בישראל.

מרכיבי הציון: בחינה מסכמת שמשקלה 100% בציון הסופי. ציון מיטיב עד 5 נקודות עבור השתתפות פעילה ותורמת לשיעורים.

שיטת הבחינה: ללא חומר עזר.

250.3097.ב.01	משפט מוסלמי	2 ש"ס	2 נ'	סמ' ב'
	הקאדי זיאד להואני		יום ב'	16-18

הקורס פתוח לתלמידי שנים ג'-ד'.

הקורס יעסוק בדיני משפחה מוסלמים. תחילה נסקור את הופעת האסלאם כדת וכשיטת חיים, מקורות המשפט המוסלמי: הקוראן, הסונה (מסורת הנביא מוחמד), האיג'מאע (מוסכמות בין חכמי הדת), הקיאס (ההיקש) והאיג'תהאד (שיקול הדת) ועוד.. נדון באסכולות העיקריות באסלאם: המאלכית, החנפית, השאפעית, והחנבלית, ותרומתן להתפתחות המשפט המוסלמי, תוך התייחסות לעקרונות היסוד של כל אסכולה. נעבור לתקופה העות'מנית, התפתחות המשפט המוסלמי בתקופה זו, תוך הדגשה של החיקוקים החשובים והרלוונטיים, כגון המג'לה, חוק המשפחה (1917), חוק הפרוצדורה השרעית (1917), וחוקים נוספים שנקלטו תחילה תקופת המנדט הבריטי ומאוחר יותר במשפט הישראלי. הקורס יעסוק בהרחבה במערכת בתי הדין השרעיים בארץ, סמכויות בית הדין השרעי לפי סימן 52 לדבר המלך במועצתו, וסעיפים 7 ו-8 לחוק הפרוצדורה השרעית, תוך התייחסות לחקיקה הישראלית שצמצמה את סמכויותיהם, כגון חוק הירושה, חוק בתי משפט לענייני משפחה, תשנ"א-1995; כמו כן נדון בסמכויות התערבותו של בג"צ והביקורת שלו על בתי הדין השרעיים. נושא חשוב שיידון הוא מרוץ הסמכויות בין בתי הדין השרעיים לבין בתי משפט לענייני משפחה. יידונו דיני נישואין וגירושין, מזונות אישה וילדים, דיני משמורת, ועוד נושאים.

מרכיבי הציון: בחינה מסכמת שמשקלה 100%.
מטיב עד 5 נקודות עבור השתתפות פעילה וראויה.

שיטת הבחינה: בספרים סגורים.

250.2808.ב.01	דיני המעמד האישי של העדות הנוצריות בישראל	2 ש"ס	2 נ'	סמ' ב'
	האב ד"ר אליאס דאו		יום ב'	16-18

הקורס פתוח לתלמידי שנה ג'-ד'.

הקורס יעסוק במפת המושגים של המשפט הנוצרי (משפט קנוני), ויכלול מבוא להבנת המשפט הקנוני, מקורותיו, הזרמים השונים בנצרות, סוגי החוק הכנסייתי ופרשנותו, בתי הדין (ערכאות, הרכב וסמכויות) וההבדלים המהותיים בין הפרוצדורה הנהוגה בערכאות האזרחיות לבין זו הנהוגה בערכאות הכנסייתיות (השיטה האינקוויזיטורית), מעמד בתי הדין הכנסייתיים במדינת ישראל, הרפורמה בפרוצדורה וההליך המקוצר.

קורס זה נועד להעניק הכשרה מינימאלית לסטודנטים בעבודתם העתידית בתחום המעמד האישי של בני העדות הנוצריות, בין היתר, בנוגע לנושאים המפורטים להלן: נישואין, פירוד, נישואין בטלים, התרת נישואין, גירושין, המרת עדה והשלכותיה, מזונות בני הזוג והילדים, משמורת ילדים, אפוטרופסות וקביעת אבהות.

מרכיבי הציון: בחינה מסכמת שמשקלה 100% בציון הסופי.
ציון מטיב של 5 נקודות עבור השתתפות פעילה בשיעורים.

שיטת הבחינה: בספרים פתוחים.

מקצועות חובה - שנה ד'

* מועדי הבחינות מפורטים בטבלת לוח הבחינות בהמשך הידיעון.

250.3020.א.01	דיני ראיות	3 ש"ס	3 נ'	סמ' א'
	ד"ר רביע עאסי		יום ה'	09-12

הקורס יעסוק בעקרונות ודרכי ההוכחה הנהוגים בבתי המשפט. בין היתר, נעסוק במטרות ההליך המשפטי (אזרחי ופלילי), מטרות דיני הראיות, והעקרונות המנחים. לאחר מכן נדון בשאלות של קבילות ומשקל של ראיות, מידות הוכחה, נטלי השכנוע והבאת הראיות, חזקות, ראיות חסויות, ראיות שהושגו שלא כדין, הודאות נאשמים (פלילי) ובעלי דין (אזרחי), אמרות חוץ של עדים, עדים עוינים, ועוד.

מרכיבי הציון:

בחינה מסכמת - 80% (ספרים פתוחים).

בוחרן אמצע - 20% (בספרים סגורים).

ציון מיטיב יינתן בגין השתתפות פעילה ותורמת בדיונים בכיתה, על פי שיקול דעתו הבלעדי של המרצה.

250.3040.א.0X	אתיקה מקצועית	2 ש"ס	2 נ'	סמ' א'
	פרופ' עלי זלצברגר	קב' 1:	יום ג'	10-12
		קב' 2:	יום ג'	15-17

מטרת הקורס היא להקנות מידע בסיסי בדבר הדין הפוזיטיבי (חוק, כללי אתיקה) המסדיר את האחריות המקצועית של מקצוע עריכת הדין, בד בבד עם פיתוחה של ראייה ביקורתית כלפי כללים מסדירים אלו, וכלפי מקומו של מקצוע עריכת הדין כמוסד משפטי-חברתי.

הקורס יעסוק בזכות לייצוג משפטי כזכות יסוד, בדרכים ליצירת ייצוג ובסיומו של קשר הייצוג המשפטי. נבחן את כללי האתיקה המקצועית כאמצעי להסדרת התנהגות עורכי דין, ובמסגרת זו נעמוד על סוגיות אתיות ספציפיות כגון: חובת הנאמנות ללקוח לעומת חובות כלפי בית המשפט, כלפי הצד שכנגד וכלפי צדדים שלישיים אחרים; הרציונל והכללים בדבר ניגוד עניינים; דילמות הנובעות מחובת הסודיות וחסיון עורך דין לקוח. מטרת העיון בכללי האתיקה היא פיתוח תובנה אתית, קרי: פיתוח הרגישות לבעיות אתיות והענקת כלים להתמודד עם בעיות אלו.

כמו כן נעסוק בסוגיה של עריכת דין למען מטרה ציבורית כדפוס מקצועי ההולך ותופס מקום בפרקטיקה בעולם ובישראל ומעלה דילמות אתיות חדשות ומאתגרות.

מרכיבי הציון: עבודות 15%, בחינה מסכמת 85%.

יינתן ציון מיטיב עבור השתתפות תורמת בשיעור.

שיטת הבחינה: בספרים פתוחים.

סמ' א'	3 נ'	3 ש"ס	מיומנויות עריכת דין	250.3090.א.0X
15-17	יום ג'	: קבוצה 1		
10-12	יום ג'	: קבוצה 2		
14-15	יום ג'	: תרגול משותף	עו"ד הרן רייכמן	

הקורס יעסוק בפיתוח מיומנויות עריכת דין - איתור שאלות משפטיות, הבנת וניתוח דברי חקיקה, כתיבת כתבי בית דין. הקורס והמטלות יתכתבו עם דרישות מבחני הלשכה.

מרכיבי הציון:

מבחן סופי - 60%

מטלות קורס - בחני התמצאות בחוקים, מטלות כתיבה - 40% .

